

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr 46. ANULU XIII.

Telegrafulu ese de doua ori pe septe-
man: joi'a si Duminec'a. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espeditur'a
ioiei pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Sabiu, in 13/25 Iuniu 1865.

tru provincie din Monarchia pe unu ann
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iuniu cal. vechiu abonamentulu Dloru
abonanti pe semestrulu I. alu anului curinte, Ianuariu — Iuniu,
si pe triluniulu Aprile — Iuniu: prin acést'a se deschide a-
bonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu
doilea alu anului curinte.

Conditunile remanu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiu 3f. 50 cr.
pentru Tranni'a si Austri'a preste totu 4 f.

pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f. 75 xr.
pentru Tranni'a si Austri'a preste totu 2 f. —
pentru principate 3 f. —

Abonamente pe mai putinu de 3 luni, seu pe luni sin-
gurite nu se priimescu.

Redactiunea si Editur'a.

Maiestatea Sea in Bud'a—Pest'a.

(Capetu din nr. 43. *)

A patr'a di a petrecerei Maiestatii Sele in Pest'a (9 Iu-
nia) dimineti'a la 9 ore Reuniunea cantaretiloru din Bud'a e-
secuta cate-va piese in curtea regesca langa ferest'ra, unde era
Maiestatea Sea. Dupa ce finira 3 piese cu multa precisetate,
Maiestatea Sea se infatisia pe balconu, si fu priimitu cu salu-
tari cordiale de „Eljen!“ de catra multimea poporului. O de-
putatiune din sinulu Reuniunei fu chiamata in curte, unde M.
Sea exprimendu-si multamirea, le multami pentru productiu-
nile in cantare.

Pe la 10 ore a visitatu Mai. Sea spitalulu militariloru, institu-
tulu orfaniloru (Iosephinum), unde a luat la privire mai de apró-
de tote localitatile speciali, si si-a exprimat multamirea preinalta
atatu cu ordinea, catu si cu supraveghiatorii acestoru institute.

De aicea merse Mai. Sea la universitate. La porta fu
priimitu cu mare solemnitate de catra senatulu intregu alu a-
cademiei sub conducerea magn. rector. Juristii imbracati ser-
batoresce formara spaliru pana susu la facultatea juridica.
Aci intru Mai. Sea in sal'a mare (aula), portandu-se inna-
inte insemnele universitatii. Dupa ce incetara vivatele cele
grandiose, ce cutremurau paretii edificiului, Mai. Sea s'au in-
duratu a indrepta cate-va cuvinte parintesci catra tinerimea
numerosa, cari fura comitate de nou de vivate entusiastice.

Urmá cercetarea preinalta la scol'a reala, unde Mai. Sea
si-a inscrisu numele in protocolulu cercetatoriloru (si calato-
rii inca se inscriu aicea in semnu de suvenire); dupa aceea
institutulu orbiloru, unde elevii orbi salutara pe Mai. Sea cu
Imnulu poporalu, apoi cu uvertur'a operei „Stradella“ de Flo-
tow. Ospele preainaltu fu surprinsu de talentulu musicalu alu
orbiloru. Dupa aceea mai visita in Bud'a politehnic'a (Iose-
phinum) si lua la privire mai deaprobe aparatele fizicale in
laboratoriu, precum si scol'a de desemnu etc. Pretotindenea
fu priimitu cu cuventari si vivate entusiastice.

Dupa amedi la 4. ore merse la a don'a alergare de cai
pe campulu Rakos. Stradele erau indesate de poporime pre-
totindenea, pe unde a trecut Mai. Sea; ear afara pe campu
tocmai cá alaltaieri se infatisia unu numeru grandiosu alu
poporimei.

Venindu indereptu, poporulu pretotindenea l'a priimitu cu
vivat entusiastice, tocmai cá in 7 ale lunei curinte, despre
care facuramu amintire.

*) Ceremu indulgenti'a on. publicu, ca sosindu-ne continuarea acé-
st'a prea tardiu, nu o mai poturamu dá in nr. premergatoriu, Red.)

Sér'a la 8 ore fu prándiulu regescu, la care fura invi-
tati de nou mai multi óspeti civili, preoti si militari.

Plecarea catra Vienn'a fu detiermurita la 11 ore, sér'a in sa
pe la 9 ore si erau iluminate tote casele pe stradele, unde tre-
buiá sa treca Mai. Sea.

Dupa 10 1/2 ore pleca óspele preainaltu din curtea re-
gesca. La trepte lu priimira fetitie imbracate in albu, cari a-
runcara totu flori si cununi pe calea Mai. Sele.

In ocolulu drumulu de feru era multime mare. Locali-
tatile acestui'a erau iluminate minunatu. Aci se indura Mai.
Sea a conversa cu mai multi demnitari bisericesci si mireni,
esprimendu-si parerea de reu, ca trebuie sa mersa din mij-
loculu atatoru supusi credinciosi, dar preste putinu spera ca
va pote veni de nou la Bud'a—Pest'a.

Candu au sunatu 11 ore, Mai. Sea se sui in vagonu, si
inainte de a pleca dise cu tonu inaltiatu catra poporime: „Ve
multiamescu pentru priimirea cordiala; postescu sa traiti in
pace pana la revedere.

Mii si mii de ómeni intonara unu „Eljen!“ intreitu totu
in acelu minutu.

Asia se fini petrecerea Maiestatii Sele in capital'a Un-
gariei, carea de siguru va ave consecuinti de mare insemna-
tate politica; pretotindenea se constateza vointi'a preainalta a
Domnitorului, ca diet'a Ungariei dupa unu restempu de
4 ani se va conchiamá de nou in Iuliu.

Apropierea si iniciativ'a, precum vedemu, fu inceputa
de insasi Mai. Sea; priimirea se pote dice neasceptata, gran-
dioasa; dar ca diet'a venitore fi-va ore mai moderata decatu cea
din 1861., carea unic'a se pomenesce in analele constitutu-
nalismului, va documenta venitorulu.

Starea abnorma, in carea se afla Ungari'a de 4 ani, va
inceta cu 1 Iuliu, dupa cum este cunoscuta on. cititori ai ace-
stei foi. Congregatiunile comitatense in sa se voru conchiamá
numai pentru alegerea comisiunei, carea va functiuna la a-
legerea deputatiloru dietali.

Brasiovu 5/6 1865. (Unu respunsu intar-
diatu). Jurnalulu germanu „Kronstädter Zeitung“ reportéza
in nr. 43 despre asentarea anului curentu, inca spune, ca
spre acoperirea contingentulu de pre anulu acest'a s'au asen-
tatu 16 Sasi, 14 Romani, 7 Unguri si 1 Judeu. Mai departe
se plange cu amaru, ca tinerimea romana din Scheiu s'a re-
trasu dela asentare, si astfelu fii burgesiloru suntu tare ape-
sati, deorece suntu constrinsi a implini contingentulu!

Nu credemu, ca toti Sasi suntu de aceste simtieminte,
deorece o natiune, care porta in tota buna vremea pe bu-
ze „ad retinendam coronam!“ nu pote porta in inim'a asiá
putinu zelu pentru tronu si patria, incatu sa se amaresca asiá
de multu, deca din fii sei cu unulu seu doi mai multu intra
in serviciulu patriei si alu tronului. Dar nu potemu crede ca
s'aru fi asentatu premulti dintre Sasi. Brasiovulu se dice, ca
este orasiu sasescu, si totusi, dupa cum dice „Kronst.
Ztg.“ s'au asentatu numai 16 Sasi, apoi 14 Romani, 7 Un-
guri si 1 Judeu, va sa dica majoritatea asentatiloru este ne-
sasésca.

Ne miramu, ca Sasi se potu simti nedreptatiti, deca in-
tr'unu orasiu sasescu, intre 38 de asentati numai 16 suntu
Sasi.

Pote voru dice, ca Romanii suntu mai numerosi de catu
Sasi. Cum? intr'unu orasiu sasescu majoritate romana? —
Pote ca au dreptate! — In asemenea casuri candu e vorb'a de
portarea greutatiloru, fratii Sasi suntu matematici forte buni;
ear candu e vorb'a de binefaceri publice, de administrarea
comunala, de intrebuintiarea limbei romane in oficiu etc., atunci
se paru ca au uitatu cu totul matematic'a asiá incatu suntu
in stare sa dica: $5000 + 5000 = 0$. Eara nula nu se
considera nici odata.

Asiá dara déca este dreptu ce dîce „Kronst. Ztg.“ : ca, cine voiesce sa se bucure de drepturi si libertăți cetățienesci, trebuie mai întâi sa-si împlinescă si obligamintele se; apoi totu asiá de drepta este acea afirmațiune, de o vomu întorče, ca cine pörta greutătile statului si ale comunei, déca si împlinesce obligamintele se, acel'a trebuie sa se bucure de drepturi si libertăți cetățienesci.

Acést'a aru trebui sa si o noteze fratii Sasi din Brasiovu mai bine, decâtu pâna aci. Suntemu de un'a opiniune cu „Kronstädter Zeitung“, ca scól'a si biseric'a voru avé inca multu de facutu in Scheiu. in acést'a privintia; si noi mai adaugemu, ca nu numai in Scheiu, ci in tota Transsilvania la tóte natiunile si in tóte privintiele. —

Déca comunitatea Brasiovlui. si in specie administratorii acesteia, suntu petrunsi de opiniunea gazetei germane, apoi aru crede (póte!) cineva, ca comun'a Brasiovlui a facutu totu ce a potutu, cá sa inlesnéscă bisericiei si scólei române in Brasiovu misiunea cea grea. — S'aru insielá fórté.

Ce a facutu comun'a pentru cultur'a Scheiiloru de atáti'a seculi, decandu se afla acést'a in Brasiovu?

Nimic'a, déca nu vomu considerá multele pedeci ale spiritului de corporatiune, din evulu mediu, ce se puneau Romániloru, pentru cá sa nu póta invetiá nice o maiestria. Luandu in consideratiune, ca Románii din Scheiu n'au proprietáti de pamentu, apoi e cea mai naturala urmare, cá ei cu tineru cu betránu sa se raspéndescă in tóte pârțile, pentru cá cu deosebite speculi sa-si castige pânea de tóte dilele si sa pörte greutătile statului. Ce i leaga pre ei de vatr'a loru? —

N'aru fi asiá dara nice minune, déca asentatiunea din anul acést'a pre multi din tinerii Scheieni nu i'aru fi aflu acasa, si astfelu nesuplinindu pre fiii burgeriloru, cá alta data, acést'a aru fi fostu constrinsi sa imbrace caputulu albu. Acést'a aru fi numai o consecintia necesaria a pecatelor tre-cute. — Cu tóte acestea lucrulu nu sta asiá de reu, de órece chiaru „Kronstädter Zeitung“, pe lînga tóte lamentatiunile se marturisesce, ca si din Románii din Brasiovu s'au assentatu 14 individi, si suntemu siguri ca de alta data contingentulu Romániloru a coplesitu cu multu mai multu pre alu Sasiloru, de cátu coplesiesce contingentulu Sasiloru de asta data pre alu Romániloru.

Mai departe ce a facutu comun'a Brasiovlui de atáti'a seculi pentru scótele române? Nimic'a si iar nimic'a! Pre lînga ajutorulu comunei, fára de zelulu patrioticu alu negotiatoriloru din Brasiovu, Románii de aici inca astadi n'aru avé nice scóle elementare. — Prin influinti'a absolutismului fu constrinsa comun'a a ajutorá scótele române. —

Indata insa ce se slabi fréulu prin caderea absolutismului, se detrase si acelu micu ajutoru, sub pretextu, ca comun'a n'are bani. Acestu pretextu se opuneá atunci, candu se versau summe de bani pentru întreprinderi cu multu mai putinu n cessarie.

In fine ce a facutu comun'a pentru biseric'a romána?

Inca la anul 1848 universitatea sasésca a votatu legea, si Maiestatea Sea Imperatulu au intarit'o, prin care s'a hotaritu, ca preotii románi din fundulu regiú sa se doteze din averea comunelor respective, dupa potere. 14 ani trecura, fára cá comun'a Brasiovlui sa fia facutu ce-va spre esecutarea acelei legi, de-si scieau si mainamte, cá si acum, precum dicu, ca scól'a si biseric'a au inca multu de a face pentru locuitorii románi din Scheiu.

In fine dupa atátea asceptári si atátea tribulári decátu locurile mai inalte comun'a Brasiovlui, care posedă preste n'na suta de mii jugere de paduri, munti, livedi, araturi, afara de acést'a alte realități, dominiuri, regalii, etc. comun'a Brasiovlui, care are venituri anuale de mai multe sute de mii floreni, si prin urmare este cea mai avuta comuna in Transsilvania, acést'a comuna vine a dotá cele 5 parochii române din Brasiovu inolidum cu 15 jugere de pamentu, cari potu dá pe anu unu venit de 50, di cinci dieci florini v. a. — Ce marimiositate? O astfelu de esecutare a susu numitei legi este mai multu decâtu ironia, — este sarcasmu. Cu ce voru dotá alte comune, cari nu au nici $\frac{1}{2}$ din veniturile Brasiovlui, parochiele române? —

Metod'a acestei dotatiuni inca este destulu de caracteristica.

Comunitatea resp. Magistratulu din puterea propria (aus eigener Machtvollkommenheit) a facutu din biseric'a santului Nicolae din Scheiu biseric'a matera, eara din celelalte filiale, de-si la noi acést'a distingere nu esista, ci fiacare parochia este de sine statátore.

De-si celelalte comune bisericesci române de aici, si a-nume cea de pe Tocile, si cea din Brasiovu vechiu, (dar

Derstele si Stupinele?) au cu multu mai urgente lipsa de ajutoriu, totusi acea dotatiune se oferí numai bisericiei santului Nicolae, de siguru fiindca, scapandu de acést'a, crediura, ca ceialalti nu mai au gura.

Amu intielesu, ca biseric'a st. Nicolae aru fi cam priimitu ofertulu comunei. *) Despre acést'a se plînge unu corespundinte de aicea in nr. 36 alu „Tel. Rom.“ Altulu vine in nr. 40 spre a-lu combate, declarandu, ca biseric'a st. Nicolae n'a priimitu cele 15 jugere — i. e. ca totu le-a priimitu (? Red.) cu óresi cari reservatiuni.

Cu séu fára reservatiune, este totu un'a (? Red.). Ori si cine vede, ca comun'a nostrá vre sa se curetie cu unu bagatelú de acést'a cestiune odioasa pentru dens'a, pentru cá sa se póta legitimá la locurile mai inalte, ca a esecutatu legea dela 1848 pentru dotarea preotiloru, fiachiaru si numai „pro forma“.

— De reservatiuni nu va mai fi vorb'a. — Se va dice, ca comun'a Brasiovlui, a dotatu pre preotii románi cu 15 jugere de pamentu. — Acést'a aru fi o precedentia periculósa pentru dotarea preotiloru románi in alte comune.

Celelalte comune mai putinu avute se voru uitá la Brasiovu si voru dice, ca déca Brasiovulu dotéza 4—5 parochii cu 15 jugere, apoi dela densele voru fi destulu unulu, dóue séu multu trei jugere spre acésti scopu. — Pentru unu bagatelú sa nu grabimu a periclitá caus'a comun'a!

Vinu a incheiá.

Déca comun'a Brasiovlui resp. locuitorii Sasi suntu petrunsi de opiniunea, ca biseric'a si scól'a au multu de a face cu locuitorii románi din Scheiu, spre a-i aduce la cunoscinti'a obligamentelor lor, apoi atunci sa se grabéscă a le ajutá spre împlinirea acestei misiuni grele, sa nuu detraga scóleloru si miculu ajutoriu, ce se incuviintiasc sub — absolutismu; sa doteze parochiele bisericesci amesuratu demnitáti si averei comunei, eara nu in batjocura. Unei comune cá Brasiovulu sa-i fia rusine, a se aretá in publicu cu 15 holde, cu cari voiesce sa doteze 5 parochii. — In fine inca un'a. Déca Sasii léga cu asemenea drepturi, asemenea obligaminte, apoi sa impreune cu egali obligaminte si egali drepturi si libertáti, in administrarea comunei, întrebuintiarea averei comunale, folosirea limbei in oficiu, si a altoru drepturi politice. y.

Din Banatu, 4 Iuniu 1865. (Viéti confessională.)

De câte ori au cugetatu strainii a aduce natiunea romána la apostasia dela religiunea sea stramosiésca, totdeun'a au ayutu tendinti'a si scopulu de desnacionalizare. Cumea acestu scopu s'au persecutatu pe timpulu principelui Rakoczy si alu altoru urmatori ai lui in Transsilvania, din destulu ne este cunoscutu din Istori'a bisericésca.

Tendinti'a acést'a de desnacionalizare, insa si de particularii magiari din Ungari'a si Banatu s'au aplicatu, unde li s'a potutu, totu numai spre scopuri egoistice. — Asiá in Banatu Magiarii din comitatulu Carasiu — mai vertosu in anii antemartiali — cu tóta energi'a se straduira a sprijini religiunea greco — catolica intre Románi, si nu pregetara a remustrá la locurile mai inalte in numele comitatului, despre lips'a urgente de a se infintiá Episcopatul greco-catolicu din Lugosiú; numai cu scopulu acel'a, cá pre Románii din Comitatulu acést'a, cari forméza o majoritate absoluta eclatanta, sa-i imparechieze intre sine, si prin afinitatea religiunara acceptandu-i in partea lor sa póta domni preste densii. —

Aceste stariintie ale lor au si ayutu in parte rezultatulu doritu, pentru-ca Episcopatul greco-catolicu s'a si infintiatu in Lugosiú, insa mai tardiu, adeca abiá pe timpulu absolutismului; candu nu le mai potú fructificá, pentru-ca viéti'a constitutionala se delaturá, cu innadusirea insurectiunei.

Acum timpulu celu mai nou aduse cu sine idei si principii nove, si in anul 1861 cu restitutiunea constitutionei se ivi si spiritulu natiunálu, de carele fiindu electrisata natiunea romána intréga, n'a mai privitu la confessiune si la proselitismulu celu daunosu si stricaciosu intregulu corpu natiunálu.

Insa de-si gangren'a proselitismului confessionalu se delaturase intr'unu timpu prin activitatea si propagarea ideei de natiunalitate, totusi acést'a nu potú indelungu sa dureze; pentru-ca multi suntú condusi de interese private, si de densele voindu a se folosi facu stricaciune intregulu corpu natiunálu románu!

Religiunea a devenitu unu jocu copilarescu in mán'a poporului celu simplu, si demoralisarea cresce din di in di; preotimea se despretuiiesce, cele sacre se urgisescu, si societatea corpului natiunálu se periclitéza!

Ce se mai dicemu despre inaintare!

Aru fi timpulu, cá sa lasámu odata interesele private pentru *) La acést'a credemu ca a respunsu destulu de limpede on. reprezentantia a acelei biserici in nr. 40 alu acéstui djurnu. Red.)

cele comune; pentru că sa nu ne osândesca posteritatea până si dincolo de mormentu!

Sa parasimu ur'a si sa ne iubimu cá fratii de unu sânge! T.

Ni se scrie, ca in C o m u n' a V i s i a g u aprópe de Lugosiu se intempla a dou'a di de Rosale unu scandalu ne mai auditu, adeca: poporul greco-catolicu venindu in numeru mare la biseric'a greco-orientala (pentru ca densii n'au biserica) cáti-va dintre densii — de buna séma iritati prin factori ascunsi, — intrara in Altariu si pre preotulu gr. or., carele serviá s. Liturgia si inca nu se cuminecase, lu desbracara de ornatele bisericesci si lu impinsera afara; ear pre curatorele bisericei lu batura si sangerara; dupa aceea sparsera incuietorile dela lădile biserice si luara ornatele, care se mai aflau intr'ensele; apoi imbracandu-se preotii greco-catolici in ornatele, care le-au luat, au mersu cu processiunea afara la tiérina tragendu clopotele biserice gr. orientale. Bietulu preotu gr. or. si aflá scaparea la protopopulu seu in Lugosiu, carele indata faci relatiunea Administratorelui comitatensu despre cele intemplete. In urmare relatiunei facute, n'au intardiatu Administratorele comitatensu a emite o comissiune investigatóre in fatia locului; carea de cáte-va zile se cuprinde cu cercelarea celor intemplete, — si pâna acum vedemu a fi gasitu 5 dintre complotisti, pre cari i-au si esportatu cu gendarmi si i-au adusu la comitatu. Faptulu déca ni s'a referitu bine, n'are lipsa de comentariu.

Varietati si noutati de di.

(P e n s i u n a r e.) Maiestatea Sea c. r. apostolica prin p. n. hotarire din 10 Iuniu a. c. S'a nduratu preagratiosu a pune pre Consiliarul de Gubernu r. transilvanu, P a v e l u de D u n c' a, in stare de odichna, declarandu-i p. n. multiamire cu servitiulu lui de multi ani, nepetatu si folositoriu. —

Despre sotia lui Kossuth, anume Teresi'a, a cárei mórte o-amu amintitu in numerulu precedentu, aflámu, ca a fostu de 55 ani. Dómn'a Teresi'a se casatorise la an. 1840 cu Kossuth, luá parte la tóte planurile lui, la 1849 trai ascunsa in Ungaria, la 1850 se duse la Turcia, la 1851 la Engliter'a, la 1853 la Americ'a, dupa aceea iar la Londra si dela an. 1864 la Turinu. O fiica a loru, anume Vilma, reposase la an. 1862, si asiá Kossuth remáne numai cu cei doi fii ai sei Franciscu si Ludovicu Teodoru, cari amendoi suntu in servitiulu statului italianu. —

(P r e m i u l i t e r a r i u.) „Famili'a“ pune premiu de 6 galb. pentru cea mai buna novela originala, ce i se va transmite pâna pe 1 Oct. a. c., c. n. Cele istorice seu de naravuri voru ave preferinta. —

„C a l i c u l u“ umoristico-satiricu. Sub titlulu acest'a audim ca se afla sub tésu in tipografi'a lui L. Drotlefu in Sabiu o brosiura de 6-7 cöle (octavu), carea va esi pâna in mijloculu lui Iuliu a. c. prevediuta cu 22 caricaturi tiparite in testu. — Venitul curatu jumetate e in interesulu fondului juristiloru din Sabiu. Pretulu 60 xr. v. a. —

(D i u a r i u n o u m a g i a r u.) Din 1 Iuliu c. n. va esi in Pest'a unu diariu nou, proprietate a renumitului barbatu de statu Br. Iosifu de Eötvös, sub redactiunea d. Carolu Keleti. Titlulu lui va fi „Politikai Hetilap“ (Septemanariu politicu).

Principatele române unite.

Precum ne spune „Tromp, Carpatiloru“, D. Constantinu Negri, agintele románu la Constantinopole, a publicatu celu din urma memorandu privitoriu la monastirile „inchinate.“ Nu numai foile din Romania, ci si altele europene se intrunescu in parerea aceea, ca opulu Dlu Negri consiste numai din acte si documente autentice, din care cauza se si crede, ca cestiunea in conferintiele soliloru poteriloru europene mai cu necesitate va trebui sa se resólva in favórea Romaniei. Dlu Negri celu d'antáiu esemplariu din acesta carte, scrisa in limba diplomatica europeana, in cea franceza, l'a dedicatu arhivei statului románu, inscriindu pe densulu: Omagiu Arhivei statului, din care s'au trasu tóte cele intr'acesta carte cuprinse. C. Negri. —

„Tromp'e Carpatiloru“ pentru nisce articuli privitorii la Evrei e data in judecata. Data amarele cuvinte, cu cari comita ea acesta seire, ce o aduce in fruntea nr. seu din 6/18 Iuniu: „Cu comerciulu, cu industri'a, cu manipularea banilor etc. s'a sfersitu: suntu intregi, tóte, in tóta tier'a, numai in mân'a Evreiloru.“ Chran'a chiaru, speculatiunea si preparatiunea chraniei Romaniloru in tier'a, — de cari erau opriti prin legi a se atinge Jidovii, — a inceputu a intrá in mánile Evreiloru; si, ceea ce nu s'a pomenitu deandú esista tier'a románesca, o tromba de macelarii eyreesci cu macelarii Evrei, a runca lepadaturile Hahamului spre chran'a Crestiniloru!

In Romania astadi, potemu dice, ca numai Evreii au drepturi. Ei au diariu privilegiate, pe cari nu le póte a-

tinge nici legea, nici ordonanti'a asupra presei; si cá sa numim numai unulu, indicámu Progresulu, diariu semi-oficialu, cerutu si dobenditu de cátra d. Michailu Cogalnicénu dela fost'a camera, si vendutu apoi, datu cu tóte drepturile lui, Jidaniloru pe unu venitu anualu de 2000 galb.; — ei numai au dreptulu de intr'uniri, recunoscute de cátra guvernulu Cogalnicénu prin statute legiuite; — ei numai au scóle, spitaluri bine organizate in Romania: — ei numai au privilegiulu a nu fi atacati de press'a romána; si, precum ca accés'a sa se scie de cátra toti, eata diariulu, — celu care a luptatu mai multu pentru tóte institutiunile celo nóue, pentru tóte ideile celo mari si salvátore patriei nóstre, pentru tóta constitutiunea data nóue de cátra alesulu si Domnitorulu nostru, — diariulu care a combatutu cu mai multa energia, mai neobositu, cu mai multe sacrificie, tóte partitele, tóte reactiunile contr'a actiunei providentiale facuta prin Domnitoriu; diariulu acest'a s'a datu in judecata, pentru ca nu a respectatu pre Jidani, pentru ca nu a aprobatu, cátiér'a, desrobota din mánile boieriloru, sa se harázésca, — cá sa vorbim mai nobile si mai parlamentariu, — sa se harezésca Jidaniloru!

Bucurati-ve, gazete, organe ale Jidoviloru! Bucurate si d'a, chir Burtá—Verde! singur'a fóia, care mai diceá, din candu in candu, cáte o vorba contr'a despatriárei Romaniloru in favorulu Evreiloru, s'a datu in judecata, s'a trasu in criminalu, si Domnedieu scie care i va fi sórtea!

Dara. Nici servitiulu ce au adusu cestiunei monastiriloru disé inchinate; nici servitiulu ce au adusu acesta fóia la luarea monastiriloru porocite brancovenesci; nici sustinerea ce a facutu guvernulu, in actiunea sea contr'a incalcáriloru strainiloru cu mâna armata in tier'a; nici devotamentulu seu fara reserva in sustinerea marelui actu din 2/14 Maiu; n'au potutu sa faca a i se trece cu vederea marea crima, marea crima de statu románu, marea crima de les-nationalitate romána, a se impotrivi pretensiuniloru Jidaniloru de a poté deveni si judecatori, si prefecti, si deputati si ministri in tier'a románesca, a cárei industria au stins'o cu deseverisire, alu cárei comerciulu l'au degradatu, l'au descreditu, l'au sugrumatu cu totulu; alu cárei terentu lu are deja camperatu cu 20,000,000 galbeni stórse numai din suculu acestei tieri, — cáci nici unu Evreu n'au venitu vre-odata cu bani in Romania! — Cercetédie cine v'a voi condicele de ipotece dincolo si dincóce de Milcovu, si se va incredintia ca 20,000,000 galb. fondu, datoreza terenulu tieri Jidaniloru. — Acestea trecu preste codicii civili; acestea trebuiescu esamenate si otarite prin procedure si prin codicele politice. Acest'a este parerea, credint'a acestei foi si nu se va schimbá nici odata. —

Ministeriulu a luat mesuri energice, a preveni, cátu se póte, unu nou flagelu venitu asupra tieriloru románesci; locustele, ce au umplutu mai cu séma districtele Bolgradu, Cahulu si Ismailu. Cu tóte acestea se telegrafesco „Opiniunei nationale“ din Cahulu cu datulu 12 Iuniu (ajunsa la Bucuresci — Ddieu scie „per quot varios casus“ in 15 Iuniu c. n.): Din colonii din pricin'a slabelor mesuri, locustele navalescu in catime spaimentátore in ocolulu Constangai'a, parte apuca spre Prutu in Moldov'a. Dejá pagubele suntu insemnate. Cu tóte poruncile ministeriale, prefectii vecini nu tramitu ajutoriu. Pe hartia suntu tóte instantiele in regula. Ve roga, in numele ocolului, aretati pericolulu generalu si cereti ajutorulu necesariu fara intardiere.

„Op. nat.“ in nr. seu din 1/13 Iuniu aduce consemnarea aceloru agricoli si industriari din Romania, cari au primitu medalie ori premie de bani pentru produsele infatisiate la espositiunea dela „târgulu mosiloru“ din Bucuresci. Produsele premiate suntu luate din clasele: orticultura, zootechnia, produse agricole, mecanica agricola, economia domestica, mineralogia, metalurgia si industri'a tieri, lucrarea metaluriloru, mecanic'a generala, metasaria, lanaria, industri'a inului si a cânepi, tabacaria (argasitori'a) si pelari'a, in fine dogaria. Premiile fura medalie de brontiu si de argintu si catimi de 3—30 galbini. Iuriulu, ce avu sa judece si sa premieze obiectele espuse, era compusu din d. d. Ioann Ionescu, A. Slatineanu, P. J. Aurelianu, I. Marghi Iománu, Vasiliu Iorju, G. Constantinescu, D. Rureanu. —

Prospectu politicu.

Espuseramu in numerulu din urma, ca camera ablegatiloru din Prussia s'au inchisu prin unu conventu roslitu de ministrulu presiedinte in numele regelui. Cuventulu acest'a, ce acusa pre ablegatii, mai pe fatia ori mai pe ascunsu, ca le lipsesce iubirea patriei, ca nu suntu destulu de credinciosi si devotati monarchului, ca voru sa restringa drepturile corónei, ba ea umbla cu idei revolutiunarie;

- cuventulu acest'a, dîcemu, precum si cuventulu celu energicu, cu care a respunsu presedintele Grabow, spunendu pe fatia, ca Prussi'a e pe cale a deveni statu absolutisticu politiaru seu militar, nu mai lasa nici o noiela despre profund'a desbinare ce existe intre regimu si reprezentantii poporului. De are parte sta poporul, este lesne de intelesu din tote cate se petrecu in Prussi'a. Asi d. e. in Coloni'a se ascepta in curendu o demonstratiune mare in onorea majoritatii deputatilor, si regimulu se insiela numai pre sine insusi, trimbitandu prin foile sele, ca natiunea nu este de o parere cu ablegatii sei.

Sindicii de coróna — spre surprinderea tuturor — si-au datu parerea intr'acolo, ca pretensiunile brandenburgese (ale regelui prussescu) de ereditate in ducatele de Elb'a nu suntu intemeiate. —

Despre conjuratiunea din Spani'a avem acum cate-va date mai speciale. Generalulu Prim, care de catu-va tempu absentéza din Spani'a, a priimitu ordinu a se re'ntorce pe calea cea mai scurta la Spani'a, caci se crede ca si elu aru ave ceva parte la revolutiunea proiectata in Valenci'a. De altmintrea, afara de colonelulu regimentulu pomenitu, se mai arestara cati-va vice-coloni, maiori si ofi-cieri de ranguri mei mici, ear prefectulu tinutulu se lipsi de oficiu, pentruca n'a descoperitu complotulu far in or'a din urma. Organeloru guvernamentale li s'au impusu cea mai strinsa supraveghiere a tuturor miscariloru poporului.

Din Americ'a se constateza scirea, ca si celu din urma comandante alu staturiloru de mediadi, Kirby Smith, s'a predatu cu aceleasi conditii, ca si generalii dinainte lui. —

In privinti'a pertractariloru intre regimulu italianu si scaunulu papalu avem sa insemnamu, ca reprezentantele austriacu, Br. Bach, neliniscitu de secretulu, ce se pazesce in caus'a acest'a, a facutu intrebare la Cardinalulu Antonelli, care aru fi respunsu, ca negociatiunile se marginescu in adeveru numai pe langa afaceri bisericesci. La acestea Br. Bach aru fi pretinsu, ca indata ce negociatiunile acestea aru trece pe terenulu politicu, densulu sa fia incunoscintiatu; Antonelli n'aru fi promis, ci aru fi datu respunsu degressivu. Precum se vede, Austri'a are cauza a se teme, ca nu cum-va la spatele eii sa se faca contielegeri, ce o atingu si pe dens'a, si inca forte multu. — Contele Sartiges, ambasadorulu francesu la Rom'a, a declarat regimulu de mai multe ori, ca trupele franceze nu voru remane mai multu in Rom'a, decum e fixatu in conventiune.

Despre serbatoreanatiunala a Serbiloru din Serbi'a propria amintisaramu ce-va intr'unulu din nrii precedenti, „Pest. Bote“ are o corespundintia originala din Belgradu, carea descrie festivitaea ca forte frumosa, imposanta si entusiastica. La Topschider, unu locsioru aprópe de Belgradu, se adunasera preste 40,000 ómeni. Festivitaea se'ncepu cu rogaciuni, pontificandu Mitropolitulu; dupa S. Liturgia se facu Litia, apoi cuventu Mitropolitulu de pe unu amvonu imbracatu cu earba verde si invescutu cu sabii vechi si tunuri de lemn — buneore ca ale Romaniloru la 1848 —, cu cari alungasera la 1815 Serbiu pre Turcii din tiara. Apoi se urca principele si principesa pe o tribuna gatita frumosu, si principele rosti unu cuventu insufletitu in onorea celoru ce au caditu si celoru ce s'au luptatu pentru eliberarea patriei, intre cari numeru cu pietate si pre tatalu seu Milosiu, si roga pre Domnedieu pentru odichn'a sufletelor celoru repóati si pentru prosperarea celoru ce suntu inca 'n vieta. Apoi urma decorarea veteraniloru; ministrulu de interne ii chiamo dupa nume, principele ii saruta pre toti si principesa le infipse medaliele la peptu. Acest'a cu deosebire sa fia fostu o scena petrundiatoare.

Principele C u z 'a se escusase prin scrisore forte amicala si tramisese o deputatiune militaria de tote armele.

Nr 26—1 **Escriere concursuala.**

Piindea la gimnasiulu gr. cat. de aici cu inceputulu anulu scolasticu 1865/6 se va deschide si a III-a classa, mai suntu de lipsa inca doi professori din nou a se aplicá.

Pentru ocuparea acestoru doué posturi professorali se escrie concursu pana in 10 Augustu a. c.

Cu postulu professoralu este sistemisatu unu salariu anualu de 600 fl. v. a. si cortelu naturalu ori 60 fl. v. a. bani de cortelu.

Doritorii de a capeta aceste posturi voru tramite concursurile sale pana la tempulu prefriptu legitimandu-se cu atestate:

1. Despre purtarea morala si politica, apoi despre etate si confessiune.
2. Cumca au deplina cunoscintia a limbei romane.
3. Cumca posedu calitatile recerute pentru atare postu.

Redactoru respundiatoriu **Zacharia Boiu.**

La aceste posturi se voru preferi dintre concurenti acei'a, cari voru dovedi ca au facutu anii de proba cu bunu successu.

Concursele astu modu instruite au sa incurga sub adress'a: „Presidiulu comitelui administratoriu de fondurile scolare granitiere din districtulu Naseudului, in statiunea Naseudu“ multu pana la tempulu prefriptu, caci mai tardu nu se voru putea considerá.

Comitetulu fonduriloru scolare din districtulu Naseudului. Naseudu in 12 Iuniu 1865.

Gregoriu Moisi m. p.,
vicariu eppescu foraneu.

23—2 **Escriere de concursu.**

Devenindu vacanta la scól'a capitala romana cu publicitate din opidulu Resinari o statiune de invetiatoriu, se deschide prin acest'a concursu spre ocuparea eii.

Cu acea statiune este impreunatu a) unu salariu anualu de 350 f. v. a., b) bani de cortelu 16 fiorini pe anu si c) unu relutu de lemne de 16 fiorini 80 cr. pe anu.

Competintii la acestu postu au a-si tramite cererile lor franco la oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sabiiu) celu multu pana in 20 Iuliu 1865 st. n. si a documentá

a) Prin unu atestatu de botezu, ca suntu romani de legea greco-orientala;

b) Prin atestate bune, ca au absolvatu celu putinu gimnasiulu inferioru, cum si cursulu pedagogicu prescisu;

c) Cumca mai sciu bine celu putinu un'a din cele doué limbi nero mane ale patriei, (german'a, magiar'a);

d) daca au mai implinitu undeva seu nu servitiulu de docinte si cum?

e) Cumca au dusu o vieta morala si au avutu portare politica nepatata.

Resinari, 12 Iuniu 1865.

Oficiulu opidanu.

24—2 **Publicare de concursu.**

La scól'a capitala romana din opidulu Resinari a devenitu vacanta statiunea de invetiatoare in clas'a fetitietoru, spre a carei ocupare se deschide prin acest'a concursu.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anualu de 262 f. 50 cr. v. a. unu relutu de lemne de 16 f. 80 cr. v. a. si bani de cortelu in suma de 16 f.

Domnele concurinte voru ave pre langa cererea scrisa de man'a Domniei Loru a dovedi prin atestate bune,

a) Ca au dusu pana acum o vietuire nepatata in tota privinti'a.

b) ca sciu ceti si scrie bine romanesce, si

c) ca sciu totu felulu de lucru femeescu de mana trebuitoru femeiloru nostre si ca se pricepu bine la invetiarea altor'a.

Cererile in asta privire suntu a se indrepta franco catra oficiulu mai josu insemnatu (post'a Sibiiu) celu multu pana in 20 Iuliu 1865. st. n. de ore ce cererile mai tardu sosite nu se voru pote lua in considerare.

Resinari, 12 Iuniu 1865.

Oficiulu opidanu.

(22—2) **EDICTU.**

Mari'a Grecu, legiuit'a socia a lui Moise Craciunu, amen- doi din Siorsiu Scaunulu Cincului mare, carea cu necredintia de mai multu tempu si-a parasitu barbatulu, si nu se scie loculu petrecerei eii, de vreme ce barbatulu au urditu processu de despartientia asup'a eii, se indatoreza prin acest'a, ca dela datulu mai josu semnatu, in terminu de unu anu si o di nesmintitu sa se presenteze inaintea acestui Scaunu protopopescu, caci la dincontra si in nefeinti'a eii de fatia se voru hotari cele prescise de SS. Canone ale bisericei nostre dreptu credincioase resaritene.

Cinculu mare, 25 Maiu 1865.

Scaunulu protopopescu gr. or. alu Cincului mare,
Ignatiu Mandocea,
Adm. protop.

Nr. 25—1 **ANUNCIU.**

Institutu de crestere si institutiune.

In institutulu meu de crestere si institutiune pentru copile de clase mai alese, deschisu in 1 Decembre a. c. se primescu in fiacare di atatu eleve esterne, catu si internande. Programe pentru interesati, atatu in privinti'a instructiunei catu si a conditiuniloru, se afla la subscris'a. Desluciri mai de aprópe despre principiile si organizatiunea institutulu impartasiescu — din bunavointia — P. Protopopu Hanni'a si D. Cons. gub. I. Bolog'a.

Sabiiu 12 Iuniu 1865.

Philipine Beraud.
Strad'a Pintenului Nr. 361.

Burs'a din Vienn'a 12/24 Iuniu) 1865.

Metalicele 5%	69 50	Actiile de creditu	178 30
Imprumutulu nat. 5%	74 55	Argentulu	107 50
Actiile de banca	799	Galbinulu	5 17

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiececane.